Negen tips voor macrofotografie

Met de neus op de dingen

Je kan heel verrassende foto's maken door je onderwerp van heel dichtbij te fotograferen. Macrofotografie heet dat, en elke camera kan het. Populaire onderwerpen voor macrofotografie zijn bloemen en insecten, maar je kan zo ook voorwerpen als munten, horloges of speelgoed fotograferen. De bedoeling is altijd het onderwerp zo groot mogelijk af te beelden, zodat elk detail goed zichtbaar is. ERIK DERYCKE

WAT DOEN WE?
- VOORWERPEN VAN HEEL DICHTBIJ FOTOGRAFEREN

WAARMEE?
- EEN DIGITALE COMPACTCAMERA, EEN BUREAULAMP EN WAT KANTOORMATERIAAL

HOELANG?
- EEN HALFUUR OM DINGEN UIT TE PROBEREN

MOEILIJKHEID?

TIP 1 / KOM DICHTBIJ

Om macro-opnames te maken, moet je met de lens van je camera zo dicht mogelijk bij het onderwerp komen. Wanneer je dat zomaar doet, zal je doorgaans merken dat de camera niet kan scherpstellen op het onderwerp. Dat komt doordat de camera verwacht dat er een zekere afstand is tussen de lens en het onderwerp. Meestal bedraagt die normale scherpstelafstand enkele tientallen centimeters. Zit je dichter op je onderwerp, dan kan de camera dus niet scherpstellen.

TIP 2 / GEBRUIK DE MACROSTAND

Digitale compactcamera's bevatten daarom een speciale instelling voor macrofotografie. Je herkent deze aan een icoontje dat een bloemetje voorstelt (zie afbeelding 2a). Wanneer je deze instelling kiest, vertel je aan de camera dat het onderwerp veel dichter bij de lens staat, en dat hij dus op een erg korte afstand moet scherpstellen. Hoe kort je precies bij het onderwerp kan komen, hangt af van je camera: de scherpstelafstand in macrostand varieert van tien cm tot slechts één cm op sommige toestellen. Wil je veel macro-opnames maken, dan loont het de moeite om een toestel te kiezen met een heel korte minimale scherpstelafstand. Je vindt deze informatie in de technische specificaties.

Heb je een digitale reflexcamera, dan kan je een speciale macrolens aanschaffen (zie afbeelding 2b). Dit type lens is speciaal ontworpen voor macrofotografie. Zulke lenzen kunnen best prijzig zijn, en de investering loont dan ook alleen de moeite als je veel met macro-opnames bezig bent.

TIP 3 / KIES JE ONDERWERP

Wat je wil fotograferen, hangt af van je eigen smaak. Het gemakkelijkst zijn levenloze voorwerpen of bloemetjes: die blijven namelijk netjes liggen terwijl je probeert om ze goed in beeld te brengen. Wil je insecten of spinnetjes fotograferen, dan kan je alleen maar hopen dat het beestje wil meewerken door lang genoeg stil te blijven zitten.
Fotografeer je in open lucht, dan moet je uitkijken dat je onderwerp niet meewiegt op de wind. Omdat je vlak op je onderwerp zit, volstaat de kleinste beweging om je foto te verknoeien. Je kan proberen je onderwerp uit de wind te zetten door een stuk wit, grijs of zwart karton aan de bovenwindse kant van de plant te plaatsen.

TIP 4 / LET OP DE SCHERPTE

Bij macro-opnames zal je merken dat er maar een heel klein stuk van je foto scherp in beeld komt. Alleen het punt waarop de camera scherpstelt, plus een klein stuk ervoor en erachter worden scherp afgebeeld (zie afbeelding 4). Het overgrote deel van de foto wordt onscherp weergegeven. In technische termen heet het dat je foto een kleine scherptediepte

Je herkent de macrostand aan het bloemetjesicoontje.

Voor reflexcamera's bestaan er speciale macrolenzen; die van Nikon heten 'Micro Nikkor'.

Op deze macro-opname van een elektronische identiteitskaart is alleen de chip scherp afgebeeld. Alles wat ervoor en erachter ligt, is onscherp – let maar op de letters.

heeft. Dat is niet erg, integendeel: de kleine scherptediepte helpt om de aandacht van de kijker op het belangrijkste deel van de foto te vestigen. Door de kleine scherptediepte moet je er wel op letten dat de camera tijdens het fotograferen niet beweegt. Wanneer je de camera verplaatst, verschuift immers ook het punt waarop de camera heeft scherpgesteld.

TIP 5 / GEBRUIK EEN STATIEF

Om te vermijden dat de camera tijdens de opname beweegt, kan je best een statief gebruiken. In de fotohandel vind je heel handige statiefjes voor compactcamera's. Ze zijn verkrijgbaar in verschillende lengtes en uitvoeringen. Wil je vaak bloemen fotograferen in de vrije natuur, dan is een statief van zo'n 30 tot 40 cm hoog ideaal. Wil je liever allerlei kleine voorwerpen fotograferen, dan is een ministatief van een paar centimeter hoog beter geschikt.

TIP 6 / GEBRUIK DE ZELFONTSPANNER

Om een foto te maken, moet je de ontspanner van de camera induwen. Het is mogelijk dat je door dat te doen de camera zo doet bewegen dat de opname mislukt. Je verkleint die kans door de zelfontspanner te gebruiken (zie afbeelding 6). Wanneer je die inschakelt, verlopen er een paar seconden tussen het moment waarop je de ontspanner indrukt en het moment waarop de foto gemaakt wordt. Door die vertraging staat de camera perfect stil wanneer de foto effectief gemaakt wordt.

Je herkent de zelfontspanner aan het klokicoontje.

TIP 7 / BUITEN: LET OP DE ZON

Wanneer je buiten fotografeert, moet je het stellen met het licht dat de zon die dag ter beschikking stelt. De flitser van je camera kan je niet gebruiken, want je zit veel te dicht op je onderwerp. Je kan het best fotograferen op een heldere dag met lichte bewolking; dan heb je namelijk een zacht licht, zonder harde schaduwen. Fotografeer je bij volle zon, pas dan op voor storende schaduwen. Je houdt de zon best schuin achter je, maar pas op dat de camera geen schaduw op het onderwerp gooit.

TIP 8 / BINNEN: GEBRUIK EEN LAMP

Wanneer je binnen fotografeert, heb je iets meer mogelijkheden om voor een goede belichting te zorgen. Je kan daarvoor een gewone

Wanneer je een lamp recht boven je onderwerp plaats, krijg je reflecties in blinkende onderdelen; let ook op de schaduw van de X tot de II.

Met ordners en wit papier bouwen we een ministudio om horloges te fotograferen. De camera rust op een ministatiefje van Manfrotto.

bureaulamp gebruiken die je op je onderwerp richt. Pas ook nu weer op dat de camera geen schaduwen op het onderwerp gooit. Wanneer je onderwerp glanzende onderdelen bevat (metaal of glas), let dan op dat de lamp daar niet te fel in reflecteert (zie afbeelding 8a).
Het beste effect krijg je als je rond je onderwerp witte vellen papier plaatst, die het licht van de lamp reflecteren. Daardoor wordt je onderwerp langs alle kanten belicht, en verdwijnen de sterkste schaduwen. Een goedkope oplossing is om rond je onderwerp kantoormappen te plaatsen waarop je wit papier kleeft. De achterste ordner plaats je schuin, zodat je onderwerp ertegen kan rusten (zie afbeelding 8b).
Wanneer het voorwerp niet tegen een wand kan rusten, dan kan je het op een voetje zetten om het net voor de cameralens te plaatsen (zie afbeelding 8c). Wees creatief.

Hier gebruiken we de dop van een lijmstick om het miniatuurtje op de geschikte hoogte te brengen.

TIP 9 / LET OP DE WITBALANS

Wanneer je je onderwerp met een gewone gloeilamp verlicht, controleer dan of je foto's niet te gelig zijn (zie afbeelding 9). Heel wat digitale camera's hebben problemen om bij gloeilamplicht neutrale kleuren te produceren. Je kan de witbalansinstelling van je camera in dat geval best op de instelling voor gloeilampen zetten. ♦

Door het gloeilamplicht zijn de kleuren op de linkse foto veel te gelig. Door de camera in te stellen voor gloeilampen verdwijnt die gele kleurzweem.